Csütörtök. 107. Szám. Oktober 13-kán, 1859.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLAS: O-vár, Vizi-utcza, 231. szám, első emelethen

Megjelen e lap hetenkint kétszer, u. m. Vasárnap és Csütörtökön. Ára évnegyedre 3 ft o. é. Hirdetési dár: soronkint 7 kr, a minden hirdetés után 30 kr bélyegdij. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál betörtetik.

KIADÓ-HIVATAL: Köszéputcza, STEIN J. könyvkereskedése.

(D). **Szemle.** A mióta Napoleon ujévi üzenetjét mottoja, s annak vérez és pénzáldozatot követnyező tárgyát szolgálnak a birlapszerkeszők politikai bölcseségének, s mi is a magyar nemzet világtól meg nem hallgatott politizálásának malomtalpon álló consiliarinsai, bátrak voltunk a mi saját politikai bölcseségünkkel a veltünk egyértelmesek szórakoztatni, s a nálunkinál bölcsebbekenk terhükre lenni; miénkje azt állitottuk, s mások által is azt láttuk vitatva, hogy Európa mostani helyzete szerint két nagy despotikus hatalom dictatorsága felé halad, s ezen haladásban öt valóban az europai birodalmányok magatartása különös logikával is segiltette előre.

A legtiltm hatalmak vagy mindent megtagadni akartak; vagy tán körülményeik által arra kényszeritve hittek magokat, s feltételökben semmi sem rendité; az illegitim védelmezők mindent igérnek, a mit csak a népek lelke kivánt — és a népek ? ezeknek sorsára alkalmazhatóag Aesop mondott volt egy regét bizonyos nyereggel.

A szélsőségek érintkezésé látjuk mindenfelül; a világot dolgokon felülemelkedő bölcseséget szomszédságban az örültségnek; a republikánsmust ölelkezve a despotismussal; a reactio terén a legtitmtat; s az emberiség s szabadság szászlói alatt a despotáat.

Es a vilag egy része azt mondja, hogy béke van; de a béke kégérésze hasonló az aetherizálatkhoz, kiknek egyegy élénk tagjokat amputálja a sebész, mialatt ök rendkivüli helyzetökben angyalokkal álmodoznak.

Boldog a ki a jelen viszonyokban szálárd alapjait látja a békének; ha e meggyőződés az emberiség kedélyében volna gyökerezve, ugy magunkat álmodozóknak mondhatnók, miután annak alapos létezését kétségbevonjuk; de az a baj, hogy éppen a kedélyekben nincs semmi nyugodtság, már pedig innes a világon érvényes béke pacificatio, a melyre nem a népek kedélynyugodtsága nyomja fel a megerősitő pecsétet.

Itt ám mi nem szenlkét irunk, hanem a pityóka termelésről beszélnünk (a mi tán okosabb dolog volna), s olvasó vilag boszusan csapná le lapjainkat! Pedig mi doltunk nekünk a vilag forgásával? ha kedélytink nyugodott, ha boldogok vagyunk, miért e rendkivüli érdekelődés a külligyek iránt, melyet akkor sem érzünk, midőn felügeneg dig magunk kormányoztuk a házát; s midőn derék szónokink a czéh asztaloknál az öszaki birauessal tjeszgetteik, ha késinek kezünkbe ragadni a hadadás szövétnekét, s kiontsuk a civilisált vilag igényeihez idomitani magunkat, mint akkor keveshbé tanulmányoztunk szabad boldogságunkban, mint most, midőn tulajdonkéjy nyilvánosan s közrehatólag semmi szavunk sincs azon dolgokhoz?!

Meg borzives szekercén a székely is politizál, s a földmives unva tartja napestig kezében az eke szarvát, alig várva, hogy estve valahol kibeszélhesse a mi egy napi hallgatás alatt szivébe fojtódott. Igy van most minden ember a vilagi ügyek iránt érdekelve; mert eltünt a népek azon boldog öntudatlansága, mit például a történelem a régi indus papszerkotól feljegyzett. Ez a kis szellős fiegmával szántottak barázdáikban, mig fejök fölett katonai osztályaik, s az elenség nyiljai suhogtak át a levegőn. Hanem eltünt a népek akkori boldogsága is. A civilisationak társa a kiélegitten vágyak, s a vilagfáradtság.

A nép észlel és gondolkozik, lát és hall, csigged és remél. — Sajnos, hogy csak felületes tudassal — mert éppen e felületesség miatt künyen is csábítható, s másfelol helyezhet kiéleghiteb.

A baj ott van, hogy vagy fajilag egyéni, s ezekkel szükségéhez szembeállitott nagy vegyes népekből conglomerált hatalmasságok alakultak; s a vilagdraon vágya az elöbbieknek legalább azon olnyt adta, hogy az öröökon az ötvöt álttal szarmolkoztunk, a igy ezeknek terhletesse csak magaban az uralkodásformában áll, mig a vegyes népfajokbol alakult hatalmak szemben versenytarsákkal szintén a dictatorosokodó hatalom erejében felik a biztonságot, s dictatorosokká válnak a mikbelyhez közeledik eső népek fiai alitott gyakorljak más népek felett, kik egy korosnja dal tudnak; egy zudultak fel a herczegovinaiak, a románok, szerbek; ésit az alkotmány, de idegen nép alkotmánya alat elö poroszlengyelek sem maradtak a nemzeti autonomia vágyától erintetlenül. — Minden nagyhatalom népi közeveden mesterségeben bizik leginkább, melynek fiaiból hatalmának polypkarjait kiterjesze, hogy általak hatalma alatt tarthassa idegen ajku népeit; s innen van, hogy a keleti szláv népek a mesterségek iránt mennyiben alkalmasak a fiörök fegyvernek mustol, s kiscsek magokat az orosz despotismus ala vetni, holott ennek uralma alatt bizonyosan rég elöröltetett volna a szerbek és romanok különfejedelemsége. Ugylátszik, hafiatt Törökországban a szláv, a nép maja az klegen uralomnak meg lérzkirályságát is, s készeb igát viselni fiörök fegyverkirályaga alá mcnni egyszer, ámbár később azt keservesen megbánhatná. Es e hajlamot az orosz és francia igen tgyesen is kiaknázták.

A vilag sorlesen oszlik fel két nagy fajegységbe. Már tudják kik a szlávok, kik a latinok, és bizonyosan e két fajé a vilagurlam jövője, s ezeknek uralmától Európát egyelőre a germán elem menteti meg, s az is még csak most, mig a szlávok fiai a mesterségekben a fiörök fegyvernek Algyuivel a szuronyaival, hanem szellemi fegyverekkel, és ugy gyöztek, ha azon nepeknek, melyek politikai hivatásukat s hatalmukat a mesterségekhez fogva megtagadtak, a Közép-Európa politikájához, nemzetiségi autonomiájok, s historiai jogok teljesleg tisztelethen tartatik! Az uralkodás az alat erős és megtörhetlen, ha alatta a nép boldogabbnak érzi magát, mint a milyen az helyzetek kemcsesét hozzákatassa. Igy a biztatások, a csalogérletek a hompolgár keblének panczéljárol hatás nélkul hullanak vissza; s a vilaghódítók terveikkel együtt a meghódolni nem akaró népek közvéleménye által elszigeteltve maradnak. Erős a népek ragaszkodása önalkotta jogaikhoz. Emlékezhetünk mi magyarokul is, miuek tartottuk egykor sorsunkhoz képest az oroszok sorsát; s mint nem hatottak constitutionalis czélaink ezek menetzettik kedélyére I-ső Napoleon fényes frazisai a rákosi országgyülésről, s az ott valasztandó magyar királyról!

Azt akarjuk mondani, hogy Európát két nagy nemzeti elem vilagfiontsa fenyegeti, a hogy e vilagfontsa nagy tovabbra is csak utópia maradjon, arra mulhatlanul szükséges, hogy az czen népajok uralmán kivül eső népek oly helyzetben legyenek, hogy egy ily vilaguralomtól kevesebbet remélhessenek, mint a mennyivel tetlleges viszonyak közt birnak.

— A vallás- és oktatásügyi miniszteriumnak 1859. aug. 8-ikán kelt rendelete, melly által az 1854. dec. 3-ikán kelt legfelsőbb kézirathan (birod. törv. lap 315. sz) foglalt határozat megvaltoztatása tétetik közhirré, azon mérteket illetőleg, melyben a német nyelvnek a tanhard-velencei királyságon kivül minden gymnasiumokban oktatási nyelvul kell szolgálnia.

O cs. kir. Apostoli Felsége 1858. jul. 26-ikán kelt legfelsőbb határozványával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy oly vidékeken, melyeknek lakossága tulnyomólag nem német ajku, a gymnasiumokban, az 1854. dec. 3-ikán kelt legfelsőbb kézirat (birod. törv. lap 315. sz. §.) által kimondott azon általános szabály, melynek folytán az oktatási nyelvnek a gymnasiumok felsőbb osztályaiban kiválólag németnek kell lenne, mellőztessék, s azon okatási eszközök megtétessék, melyek a német nyelvnek mint oktatási nyelvnek az alsóbb osztályokban a kitlcés tanitásán kivül alkalmazandók a végett, hogy a tanitványok ugy vezéreltessenek, miszerint a gymnasium befejezése után a német nyelvet mind irásban mind pedig beszédben birják, azokra bizassék, hik az illető gymnasiumról gondviselésre s az azoni tanitók kinevezésre hivatvák. Ellenben ezen utczakelet, melyi szerint a német nyelv ismerete s annak helyes használásbani jártassag az irás- és szóbeli érettségi vizsgálatnál egész kötmolysiggal követelendő, s emiélogya ugy az ezen tárgyból, mint más tanszakokóli vizsgálat által is megállapiandó, változtaniaul fennmarad.

Ezáltal a magyar-, horvát-, és tótországi, erdélyi s a szerbvajdasági és temesi bánsági gymnasiumokban a nyelvviszonyokat szabályozó 1854. jan. 1-jén kiadott szabályok (birod. tár. 7. sz. 2. es 9. §§.) a fönebbi intézkedéssel összhangzásban nem álló határozatai is hatályon kivül tétetnek.

Gróf Thunn s. k.

— Az „Österr. Corresp." következő két czáfolatot hoz: „A császári ezalád egyik tagjának eljegyzéséről több lapokban elterjesztett közlés tökéletesen alaptalan."

„A kulfoldi sajtóban gyakran tapasztalhatunk azon gyanitással, mszerint egyik vagy más uralkodóházban egy ifjú szabadalmas szándékban van alitó határozatai is hatályon kivül tétetnek.

— Az „Österr. Corresp." következő két czáfolatot hoz: „A császári ezalád egyik tagjának eljegyzéséről több lapokban elterjesztett közlés tökéletesen alaptalan."

„A kulfoldi sajtóban gyakran tapasztalhatunk azon gyanitással, mszerint egyik vagy más uralkodóházban egy ifjú szabadalmas szándékban van alitó határozatai is hatályon kivül tétetnek.

BORONKAI MARGIT.

Történeti regény.

(Folytatás.)

— Ti kőnyven beszéltek, — szólt Margit, — de mire nem lehet képes egy oly vad szörnyeteg, ki anyját sirjából kiásta, hogy ezáltal élet enyhítessé? Ah, mióta itt vagyok, gyakran megjelen ahája rémes almaimban. Látom összecsepüsödött haját, melynek szálai közé reked az avar s a kőszáliak moha, összekeveredve a bojtorjánokkal. Látom fényes fekete mellét ruháztatnak, rongyokonban. Kőzöttem, szakadozva orrát, melylyel vadállatként fay, midőn barlangja felé roban a vöröy lakóitól elrabolt apró gyermekekkel.

— Ki királya a hegyek rejtekeinek — szólt ingerkedve Menyhért, ki általában nagy gyönyörét lelte a nők rémlgetésében, — ha oly kszerlól látnád öt Margitom, mint és láttam! — Nyen lehet a vad afrikai puszták királya, ki vérrel él, s martalékainak kopnyajával elitt szátta homlokát. Szeme mint a gyiké ugy rép; roná sárkevert lábai rakvák lekete fesztiö tornyokal, és hunyja, vad ordítása! . . . ha olykor prédát lel, egy hullát vagy csecsemőt, reng kaczajtól az apihidi erdőség. A nimap menydörgést hallottam, nemmberben menydörgés? Oh a világért sem, az ördog Tóbias fiát vitte meg, hogy az a fekete madárba énekel, miután egy héten egyszer jöllakott.

— Elég elég Menyhért — szólt Margit, — tetszik nagodalomnak; midőn legjinkább akarod tudnom, a mi legtermészetesebb, gyönyönlódó félénkségemet, nem fogod öt oly irtózatosnak festeni, a minőnek festi öt képzetem. Ti bőcsk a hatalmat, vagytok, szembenszállotok a nyilt ellenmel, de mit fogtok tenni, midőn ez éhezett csorda kigyóként csuszva a csalitok közt, hát mögé kerül, s nyakatokba ugorva lerant lábatokról. Oh nyilt harczokon a vészzel állni vélett ellenteket mérőkaszni fő-hajtatlan viadalokban.

— Es Margit valóban komolyan agódik — jegyzé meg Jármy. — Igy nincs oh elitkolni, hogy én már egyedül is láttam öket tegnap lesvadászatomon. Messze futottak ök lépteim megszaszt. Nincs a parasz szokva a fegyverhez, és rettegi halalmát. Es rettegi ő a törvényt is, bárha ily felfordult társadalomban megesőkkent annak mindenható tekintélye; de ő megszenszégtelenité anyja hamvát, s inda a nép, hogy öt hiszekeg meg legistentelenebb halandók törvénye is tiltózi. Nyomorult nép az, mely csak gyermekeken s halottakon kegyetlenkedik, s haladatos-fiatalokon, s nem is a szabadságszipló czélaik, ezeknek elfogatására használná a helytett, hogy csak tetczczék azok e napok borzadalmait. Egy nyugton kedves Margit, a mi elcsinálta ötöd százt, s ugy szeretném megbeszélni, s azt kozzkára nem tennök ok nélkül. Egy nyomoru éhes csoport nem áll szembe csak egy fegyveressel sem.

Igy folyt a társaslgás, régi hang, melytan unalmas s az irtózat szavai, s az elöbb sunkuak azon kor szomoru képeit kell viszszattükröznie, mely régen elmult, s bár tőbbé soha vissza nie lérjen.

Az alkonyban azt hihetné, hogy a fennebbi társaslgást csak a mi agyrémeink teremtik. — A mi korunk is nagy eseményeket élt, véres hadjáratok voultak el e szazat felett is, s ezeknek szellemei vadhatnak, hogy regényink korának sötét jelenetei mégis felitnulják képzelődésünket is.

Minthogy e regényben mindenekfelett a vadat körvejük, s az eseményeket történeti hűséggel akarjuk visszatükröznl, engedjük magunk helyett az akkori társadalom jellemzését kronikairóinkra, s sorozzuk ide felett tárgyunkról szóló adatait egykle szinte azon korban eltörténtekónkak, Bethlen Farkasnak, ki

„De Hogy Erdély ez időben szenvedett nyomorának leirásában semmit el ne mellőzzünk — irja Bethlen F. történelmének XI-ik könyvében — felemlitjük mémely adatait a nagy elséguek, mely által gyötörtetett az orszag népe." Szerkelyszék Orbó vezuti szász helységében egy atya saját gyermekét megölte, hogy elségét állata csillapitsa. Szásszebes vendéglőjében a gyermekek a gyermekeket szétszaggatták, a remegő fogakkal marczangolák. Fehérmező falu szomszédjában hullát éhes csoportok ragadozták szét. Dobokanegyében Szentlelke helységben egy bonkai nőnél szallást kért egy utas kisded gyermekével, a mialatt a férfi eltávozott élelmet szerezni maga s gyermeke számára, a alatt ott hagyott gyermekét az éhség vadtüzénnél fogva a nő megölt, s eldobva fejét, szivét, vesét és májat megsütve, s megfőzve hálta. A haza tért atya gyermeke fejét felelve a nőt vád alá fogta: ki Besztercére vitetett fogságra, hol bünettétt kivalta tetszve még azon vallomassal, hogy nehány nap elött elemesen szép ifjú hasonló czéba a sirbol kitásta. Kolozsvár közelben Cserelye helységben egy anya hátára gyüjtött fával ment Kozsvárra élelmet szerezni gyermekeinek, hogy azoknak visszatérte alatt a fiát halva lelé, a hogy levágott tagjait falánk testvérének kezei közt, megmarczangolva. A szegény nő elhunyt hanak fennmaradott tagjait eltemette. Enyedfalu szomszédjában egy oláh szegénynek egy oláh Enyedre utaztában, egy utitársaál csalatkozott fiatal oláh nőt meggyilkolt, s hullájának egy részét Enyedre elárulta, más részét magszétette, fel; a mely isteniemlőségert lőfarkra kifitetett, s végre négy részre vagdaltatott, nagy bünének méltó bünetetésül. Ezzel szinte egy időben egy Apahida nevű helység erdőségében, mely helység szintén fél méttföldnyire fekszik Enyedtől a Maros partjin, a hajduk, ráczok és vallonoktól félelem miatt nagyszámu pörnök nagy mea magát, hol megtörött makkhol sütt kenyérrel táplálkoztak, de végre egy nő elhalva, el is temettetvén, három nap mulva fiai által kiásatott, s vad éhségök csillapitásnak tárgyaul szolgált.

Igy ir Bethlen Farkas, az akkori éhség iszonyu jelenetelről, mi csak annyit akarunk még ide fegyezni, hogy e szomoru emlékezetü nőnek két fia volt Jakab és Vasilika, az előbbi 17 éves, az utóbbi fiatalabb; s e rettenetes pár testvérnek, s fűként a nagyobbiknak Tóti Jankunak, rémes hirszóll tyel terjedve az egész vidéken, és igy éppen nem bámulhatunk azon, ha a napok e rémhiének neve az oly közel fekvő apahidi kastélyban egy gyöngéd és érzeményes hölgy agyodalmának, s egy finta vendégserg társalgásának tárgyaul szolgalt.

Margit kevéssé volt megnyugtatva Jármy biztató szavai által is, s már folytatni akarta ellenmondásait, midőn egyszerre az egészítő-sag figyelmét a kastély fő-cselére czélt kétségbeesett orditó sikoltozás vonta magára.

A fiatalság kirohanya a termekből a kastély falaira siettett, s csakhamar felfedezte, hogy az ördögi szellem Margit szobáját szándékozik a Marosnak. Az estszitkéllet daczára kivehető volt a szekéren egy nőalak, a ki kétségbeesett sikoltozást hallatá. Az ifjak lebocsátanak a szekérre s a szétszórt siettek hogy segélyt nyujtsanak; de kérdésen kivül, ha a sors keze egy nagy szerencsétlenséggel egy még nagyobbat meg nem előz, nielőtt az ifjak segélyt adhatnak, ájulatban szenvedő nő a Maros hullámaiban lelendette halálát. De azon perczben, midőn a végveszély pontjánállott a nő, egy a Maros áradatatol mosott mely árokba a szekér befordult, s a nő egy ifjú mégszédult ámulatban, ájulatban ejtő tütest szenvedvén a patakmeder fenekén szétszórt kövek miatt. A fékvezsitett lovak ez alatt szekerestül a Maros hullámai közé rohantak, s odavesztek.

Ekkor érkezett a hely szinére Farkas és Jármy. Az őszi est ezalatt mindinkább elborulvan, nehezen akadtak a balsors kőtt levő nő holtestére, ki nép ajulatban szenvén, semi legkisebb jeladó nezet sem hallatott; végre esakugyan sikerült öt felfedezniök, s karjaikra véve vitték az apahidi kastélyba. (Folytatjuk.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetem Könyvtár - Kolozsvár - BCU Cluj-Napoca

pok közöl a kormány különös befolyása alatt áll, s különösen képes annak nézeteit s szándékait ismerni. Ezen föltevés alapatlan. A cs. kir. miniszteriumnak ez időszerint nincsen ugynevezett félhivatalos közlönye. A hivatalos „Wiener Ztg" kivételével, az összes itteni lapok pusztán magán-vállalatok, a szerkesztőségek tökéletesen önállók, saját nézeteiket adják s közöljeiket az általuk vállalott kötfőbb mértékben, mindkettőt saját felelősségük alatt."

Konstantinapoly, szept 28. 1859. — Még mindig a fölfedezett összeesküvés az, mi itten foglalkoztatja a kedélyeket, a kormány még mindig titok leplébe takargatja ezen fontos kérdést, a lapoknak nem szabad ezen tárgyat érinteni, a kormányi hivatalos lap a „Desende Kavadi si" azt mondja, hogy tudomásra jött, hogy nehány kiégett fő (szebuk magsztam) társulatot alakitott a közbátorság zavarására, vagy negyvent ezen lázos egyénekből gyűlt szétt, s Kulelibe vitetett, hol egy törvényszék kérdezi ki s fogja elítélni; a „J. de Constantinople" is mindenki elkövet, hogy a fölfedezett forradalmi jelenségeket fölmegfossza, pedig az sokkal komolyabb volt mint azt ezen urak hiszik, csak a fővárosban tobb volt 40,000 tagjánál az azt elkészitő titkos társulatnak, s e között 20,000 a hadseregből, s czélja volt nagyszerü villanásokkal az eszélytés s mindenik tereinek lki alól elállítása, s Törökhonnak egy erélyes önálló kormányt adni, mely kiragadja valaha az iszlámot azon szigual nyomorult helyzetből, melybe a mindenknek hizelgő, a mindenkinek engedelmeskedő szolgai lelkek szerint a kormányok vezetnek; „ti," — ugy mondott egy ideig a fövezérnek a kikérdezésnél, — azt hiszitek, hogy tudósok vagytok, mert 4—5 idegen nyelven megtudjátok mondani, hogy semmit sem tudtok; ti, kik nemzeteteket lealacsonyitjátok, ti szolga lelkűek, kik honotok becsületét bemocskolijátok; s azt idegenunak szándjátok." Hogy a forradalmárok felfogták a helyzetet, kitetszik abból, hogy (a mint a kutatásból kitünt) gondoskodva volt arról, hogy az európaiaknak és keresztyénoknek semmi bántódása ne legyen; a nagy campol tüzet lakatnyolt 60 agyagpalack fertőzött folyadékkal kellettett volna fedeznie a fanatikusok dühétől, sőt kész kiáltványok is találttatak, melyeknek czéljok volt a keresztyénoket megnyugtatni, hogy semmi bántódásuk nem lesnd, hogy a mozgalomnak kizárólagos politikai iránya van stb.

Tehát minden arra mutat, hogy nem valami szelebur díság, hanem komoly politikai mozgalom volt, melynek czélja volt Törökhont elsulyedésébül kiragadni; az a buzke nemzeti pártnak volt törekvése: fölébresztení a népet azon tehargicus álomból, hova a reform szellemét fölébresztő forradalmak s erélyi telenségökkel vitték, ök megmenteni akarák Törökhont azon biztos haláltól, mely felé órás léptekkel halad, a s megoszlott iszlámot egy erős czélpontot tűzve akarták egyesíteni egy erélyes önálló kormányza alatt.

A kulelibi bizottmány bevégezte munkáját, a ma már a hivatalos lap vagy 40 elitélt egyén névsorát adja.

Ezek közöt nevezetesebb nevek: Dzsafer pasha, Huszein pasha (a rumeliai hadsereg vezérkari főnöke), Ali Effendi, Ismail agu czászkavár, Mehmed-ben-Dzsafar, Osman Ahmed szegdje), Khursid-ben-Abdalah (a tuzérség titoknoka), Ali és Kadri Beyk (a jemeni kormányzó Ahmed pasha testvérei), Huszein bey (az elfogott Huszein pasha fia), Ahmed s Szulimanich shekje Bekir Aga, Omer a lopsamaliai mufti, Abdulhadzsi-Feizulla-Effendi s más tisztek a hadseregből; azonban, hogy ezek mire ítéltettek, hogy a fölfedezések minök, hogy mi volt a forradalom létczéja, arról hallgatnak. A mór fölemlö emlitti hivatalos türök lap azt mondja, hogy Saadi pasnak az ellen a czélja van, hogy az ellen a czélja van, melynek arany gyümölcsei vannak, s hogy szultán Abdul Medzsid több forradalmi kiseréletek által nyugtalanitott uralma alatt soha sem szánt meg czem arany gyümölcsét osztani azokunak, kik az igaz uirel elkövetdék, s remélhetni lehet, hogy most is a megkegyelmezés mindenhatóságfogta kigiteszjenek a bünösokre stb.

Azt is mondják, hogy az angol követ is felszólitotta volna a nagyurt, hogy minden tulsigos szigorral s czélja el elégtelenek szánni nevelhessen, tartoztassa vissza magát, s igy remélik, hogy a kuleli-i bizottmány vagy is inkább törvényszék itélétet, (mely, hogy mi, mig mindeddig nem lehet tudni) szánfüzetésre fogja a nagyur kegyelme változtani. Azt is beszélik, hogy nehány titkos kivegzések történtek volna, hogy katonákkal tömöttt szálló hajókat láttak távozni, s ureson vissztaerni, s hogy a Marmora hullámain hullákat láttak táncolni mindegy lehet igaz, de lehet koltemény is.

Azt is mondják, hogy Arnaut Dzsafer pasha menekült, t. i. ő a fövezér, s kikérdeztetnek, egy csónakon estefelé Kulelibe volt szálltandó; ő azon ürügy alatt, hogy igen melege van levettette felöltönyét s egyszerre a tengerbe vetette magát, s mivel már sötét volt, többe nem tudtá megtalálni; sokan, kik Dzsafer pashával ugyan azon lehetőségi ösmerik, azt mondják, hogy neki sikerült vize alatt uszva, s nehla lélekzetet venedő feljöve, s ujból viz alatt folytatva utját egy gróg hajóra menekülni, melyen Szýrába menekült.

Dzsafer pasha igen erélyes s nagy befolyásu egyén volt, s már régóta nyugtalan jellemű l ismeretes: a keleti harcz alatt 200 lovast állitott saját költségén ki, a Dunához sietve kütöntette tőbb alkalommal magát, s azért a szultán mirimirámnak nevezte ki, nehány hónal panaszok emelkedtenek ellenő Sámilha hivatott, hogy magát igazolja, s itt a mint látszik nem hevert munkátlanul, mert minden arra mutat, hogy ő és Huszein pasha voltak az összeesküvés organizalói.

A napokban vagy 5 czred redif,— kik ugy látszik szintén az összeesküvés közöt voltak, — hazaküszöbtatnak; a szultán rendeletet adott ki, hogy a katonasागnak hátra tevő fizetése rögtön kiadattassék.

Ennyi az, mit ezen itlok lepleket takaró összeesküvésről irhatok, remélem jövő alkalommal tisztább felvilágosításokhal szolgálhatni.

(Folytatjuk).

S.-Sz.-György, szept. 1859. — Fogadja el szerkesztő ur tobbféle adatokról rovid közleményemet! — Vásrosunkban f. hó 10-re virradólag hamvada el egy gazdának csüre és istálója, a gyanitás szerint szándékos gyujtás által, melynek mitat ojen alt sokat kongutt a vészharang. — De ez van a hogy van, hanem a szomszéd Árkison bokrosan folynak a tanyly összel is gyakorolt gyujtogatásoka legérzékelhetőbb rázaństججگal, melynek párját ma Erdély nem tudná felmutatni; elannyira, hogy az illetők szándékoznak nemcsak a gyujtogatókra, hanem az ollátrodott tolvajokra és házrontókra is rögtön birósागot és a kormányzóságtól. Ott ugyanis aug. 24-én este elégették az unitarius iskolatanitó csürét, gabonajat sth., azon telken az unitaria elkhézsia csürét gyujtyán fel, melyben annak évi ösz termése is elégett; az előtt, és azután töltöszöri kertgyujtásokat tetszi kiserletek tétettek, de a melyek többnyire szerencsésen elöltatták: hanem f. hó 9-én egyszerre két csür egymásmellett láttatott el titkos tüzzel, melyek közül az egyiknek felfobbanása eszélytésen elöttt, de a más az eszerből bélélé gréva lángbaorult, felgyujtotta az emlitett más csürt is, szélmentire elégett 7 épület, és kettő félig. A károsultak közöl kiemelendő Pap Ferencz ur, volt cs. hadnagy; ezen urnak házi kóre a tanyszon egérkövel titkos megmérgeztetvén, csak rögtönzött orvosi segélylyel maradhatunk élethen; a jeleneten ötön elöt egyik szobájból éjjeli orzok mesterségres erőszakolt behatással a kévés menyiségu drágaszőrzet, ékszereket kiraboltak; jelenleg pedig minden épületei elhamvasztvák, s ugy látszik a gyujtás ele czélzott! Mind hatosan csupán egy hazai hányadhoz ember nem csüggedne el ily komoly helyzetben? de az emlitett ur nejével együtt diczéretesen tudnak magukon uralkodni; magunk ugy hiszik, azért gyujtatak fel, mert a nyári rablók egyikének szándéka kiderült jére bosszuból. Közelebbről Árkason már 9 czámu gyujtás történt, mint az árkosiak mondják. Egy tavaly is gyanu alatt volt nőszemély csaknem a tetten éretvén, legtereshebb gyanura befogatott, és igye nyomozás alatt áll a szabadságban szökelő cs. kir. járásbiztval eléttt; aligha gonoszsága be nem vallja, s ugy tudomra az kiszakadt számosan kerestek fel az erdélyi biztosítási illető ügynökséget.

Piaczunkon a gabonák ára a legnapi hetivásár-alkalmával igy alott, kőböle oszfr. értékben: Tisztabuza 4 ft 80 kr. Elegyvegyes 4 ft 20 kr. Rozs 3 ft 50 kr. Törökbuza 2 ft 80 kr. Zab 1 ft Marhahus fontja 10 kr.

Vidékünk termése ez évre igy áll: buza-termés jó közepes, rozs-termés gyenge közepes, árpa és bukkony dus, ugy hogy a, bőséglaja megjenetős, harisnya és kölcs legsiláynabb. Sokszorisalatkaszemtelkezhetnek harisnya-vetés megszűnvén a hatarokon gyérülni. Tavaszunk jól kezdett volt fejleni, de májnsi nemerkné mind a gyümölcsfaszat, mind a kerti veteménynek könyszbejt egy titkos dörrel meglopta, és sokat árlott. — A mérhetően jó termés ugy szólván mindnyájunkat megkedvesitette. Az ugarföldeket ugarlás után a hosszas juniusi esőzés megnyitva, s a rögtön rea következett szárazság megszoritván, ugy szólva csak szeptember kezdő napjain lehetett a másodszori szántani bevegyőnt. Ugynap kezdett esni lenni, s az időkszerű lethlő ugy látszik, a fold az öszi harmadik szántásra és vetésre kedvezőleg fog elkészülni. A nép már egyszer ezt is örömmel fogadná, mert hetelek éve, hogy az öszi vetés mindig bajosan tétethetett, többnyire szárazon.

Maros mentérő. Szept. 25. 1859. — Nagy ideje már mióta vidékünkről tudósitast nem hozának beceses lapja hasábjai, jól lehet mi is tengünk, ha szinte elszigeltetlen és magunkba vonultan is; ez okból kérek egy kis tért beceses lapjaban jelen tudósitásomnak.

Miről tudnak mi szerény falusi gazdák egyébről irni, mint régi sicednian gazdaságunkról, és annak az azt terhelő adósságaiban levő szétrombolásáról, s annak az azon vége felé, nem tehetjük, hogy fol ne jajdujunk, ha az on lapjaban is közöltt azon eszrevetlet a bécsi Presse levelezőjének olvassuk, s azt tudjuk meg, hogy a mi szegénységünk mennyire jobb, fel kell jutnunk, ha az on lapjaban is közöltt azon eszrevetlet a bécsi Presse levelezőjének olvassuk, s azt tudjuk meg, hogy a mi szegénységünk mennyire jobb, fel kell jutnunk, ha az on lapjaban is közöltt azon eszrevetlet a bécsi Presse levelezőjének olvassuk, s azt tudjuk meg, hogy a mi szegénységünk mennyire jobb, fel kell jutnunk ide gen merészkel azon állitást felállitani, s igen szép a rosszul levelezőtől, hogy az elobott keszytő felemelte, mert bátran merjük állitani, s ha szükség be is tudjuk bizonyitani azt, hogy in erdélyi gazdaságok szétrombolásáról szóló vége gondolatok, hogy tiszta jövedelmet tudnánk ev végével folmutatni, hanem deficitet bizonyosat; mert a gazda által a jelen gazdasági rendszerel elöállitott termények ára a mos áru czikkek árával oly arányban van, hogy azokat mondjuk, mert igaz fő ha azt nincs ma Erdélyben véleményünk szerint egy értelmes gazda is, ki at ne lassa, azért mégis számalanon vagyunk, kik a tagositást, ezen egyedüli expediens mostani gyarló viszonyaink közt, nem akarjuk, fajdalom! hogy igy van; mert ugyan is egy ezetet mondhatok, hogy a tagositás egy mesterséges helyzetben, hol két nagyobb birtokos csak azon czélban tudta a korminy által a tagositás kereszttulvérhetésének conditio sine qua nonjaul felállitott két harmadát kiállitni, ha a kiseb birtokosknak ugyan voll mindenkor szerencsé erünk!!! egyenkint 10—50 holdat adandnak a közheiyekből illetékeiken foluál! Uram mikor jön el a te országod!!! Hogy kezdményezünk hát a birtokos társainkkal szembe is ily módon kelland a követelőseket kegyvellenünk?

Az ország és egyéni szükségletekhez mért jövedelmet csak azon esetben tudjuk előállitani, ha minden utolsó borozdánkat müvelés alá fogjuk, ez pedig addig, mig tagositás nincs, keresztul nem vihető. Tagositást tehát, nehogy a jövő nemzedék bennünket átkozzon, azért pedig, hogy ezen mellőzhető nyosok, egyesztsük követeléseinket, ne valósitsuk itt is azon rólunk elterjedt állitást, hogy a magyar nem képes véleményét egyeztetni. Erről elég most ennyi, térjünk át gazdaságunk idézett eredményére s annak okaira.

Aratásunk szép reménykedvel biztatott, de a cséplés után reményeinkben nagyon megcsalódtunk, mert ugyan is a tisza buza 30 kévés kalongyája nem ér tobb mint 1—1½ erdélyi vékát, a rozsz 2—3 vékát, kukoriczánk a tavalyihoz mérten alig felévej, borunk kevés, majd semmi; a szőlőnek és kertnek sarjj betakarításával elkésztünk, és az idő sem segit. Szénánk ahoz képest megelhetősen volt, de még a tavalyi termes is oit hever annál, ki nem tart arra, hogy jól szerelmesztheese, a nagyon alacson ár miatt.

Marosparti.

Ujdonságok.

— Városunkban egy iroda nyilt meg, melynek hiányát közönségünk rég érezte, Mohl József ur Tudakozó intézete, mely mint kereskedelmi és közönséget, tőkepénzeket és szolgálatokat, gazdát és eseledet illetőleg kinán a közönségnek szolgálni. Egy tudakozó intézet egy piaczon nélkülözhetlen, s hisszük, hogy Mohl urban e vállalat emberére talált.

— A „brassói ujság" okt. 5-én irja: „Mint halljuk az itten levő magyar dal- és szavalatárs egyesület, hó 20-ig köztünk szándékozik maradni, s már készülnek elő az „Eszaki csillag" nagy dalmű előadására. Havi igazgató ur 1860. husvétkor Bukurestbe menend, hogy ott 3 hóra dal-, szinmű s balletben egy szép czélu nyiresm meg, mely alkalom ott, tobb uj taggal lépett szérezésre. Ugyanakkor Bukurestbe leendő átutaztával 3 hetet nálunk szándékszik tölteni, s nehány operát, drámát s balletet előadni."

— A „Vasárnapi Ujságnak, a melynek czime „Kronsigder Zeitung," valaki a Maros mellő „Hunniens Gegenwart" (Hunnia jelene) folirattal egy czikket küldvén be, a szerk. tobbek közt ezeket feleli: „Ön tizennyolcz pontot kiván „Hunnia jöllétének érdekében" átvéve látni. Ön a marczius-előtti állapotot óhajtja, a mennyiben az szabadelvü intézvények szellemében lehető, a korona praerogativáji az czredves törvények értelmében meghatározni, s szabadelvü kormányformával hozni összhangzatba. Ön az állámalancsoknak felelősségét óhajtja a constitutiónak megszüntetésére törvényt alkotni kivánva, s az országgyülés korlátlan hatalommal hajtsa vegre határozatát. Ön országgyülést akar a márczius-előtti törvények értelmében, s hogy az apostoli fejedelem hagyományos szokás szerint megkoronázásával, ön az adminisztratioi a marczius-előtt fonatban, s az ősi municipalis szabadságok szerint visszállitva, s országgyülésen átvizsgálva óhajtja. Ön eskütszékeket kiván czimiatis hintenek s sajtóhágásokra nézve, elismerecsi mindenmemberre szabadelvü szellemben szabadelvü törvények szabadelvü szellemben szabadelvü, de itt is reformot az országgyülés által, s minden hitfelekezet szabadságát és egyenlőségét. On az adót a törvényhozás utján megállapitva, és az emancipáit népet az országgyülésben képviselteti akarja; a pénzügyet rendezve, s minden kormányszéknek felkisimerve hatáskörét és felelősségét. On nemzetőrséget akar, s törvényt a katonaság állása és hatóságáról; minden évben a téli nagy hó alat országgyülés, melyen az államterhek és adók meghatározásnak, törvények hozassnak az ipar és kereskedés szabadságáról, egyszóval a törvényt eltelj, adókötelezettség azokra nézve is, s kik az alól a régi kiváltságoknál fogva fölmentve voltak. Mind e pontok meghallgatták, de ha ön 7. pont. mindazon hivatalnokokat, a kik 10 év óta az országban élnek, hazájoknak visszautasitott. 9. Szabadságát ön nem is ismeri 7. a szabadságot nyelvek kormányzati nyelvul visszállitni óhajtja, kiegészitő a holt latint adva, — mindez nem fogná az ország jöllétét előmozditni stb. Mi — jegyzi meg a Kr. Ztg. — hódolunk a haladásnak, de azon tanácsot adjuk, hogy a szabadelvek és kedvek, a melyek az egész épületet megingathatnák."

— A „Néptanitók könyve" ismét megindul. Eprotest. növelési közlönyt most Szeberényi Lajos gr. hitv. lelkész (a volt szerkesztő-kiadó) és Vincze Sándor tanitó, tanár fogják szerkeszteni. Az évi hat füzet ára 2 ujforint, melyért minden előfizetőnek postán díjmentesen fognak megküldetni. Az előfizetést f. évi december 1-ig a „Néptanitók könyve szerkesztőséghez" Máramarosban kell kézbesitni.

— A protestáns ügyben szept. 1-jén kelt legfelsőbb patens a tiszamellékí ág. hitv. evangelikusok szept 27-kén Kesmárkon tartott egyházkerületi gyülésben tárgyaltatott s itt is szépen és szabadelvüen fogadtatott. Ugy szólva az egyházi kegyesednak egy proto. szi a szerint

lesz, azaz tulnyomólag nem magyar. Az uj tanévre szóló leczkerendben e tárgyat illetőleg következő adatokat találunk: A latinban elődadások (számra 13) latinul lesznek; a jog- és államtudományiak közöl 27 mellett, 8 magyar, 1 latin; az orvosiak közöl 8 mellett, 15 magyar-mellett, 5 latin; a bölcsészetiek közöl 8 magyar, 3 magyar-német, 3 latin. Összesen lesz tehát magyar előadás 16, magyar-német 18, latin 22, mellett. S a tiszán magyar előadások e szerint az összes előadásoknak hatodát kepezik. (P. N.

— Horvátország gymnasiumaiban e jelen iskolaévben, az ismert felelős engedélyjól fogva, már mindenütt hazai horvát nyelven fogadnak tanitani.

— Velenczéből szept. 29-ről az „Oest. Ztg." egy follédezett szöszcsukvésről tudósít. A hatóságnak sikerült ugymond nyomába akadni azon bizottmány elágazásának, mely a forradalmi vivatokat szétszórni segíti elő. A nagyban ugyanis Padubból hat ifju Romagnába akart menni, s alusitá óket egy fuvarshoz, a ki éppen ez utat szokta járni. A rendőrség ennek nyomára jött, s mind a vállakozó ifjakat, mind a segédkezet nyujtó fuvarost befogatta. De ugy látszik, ugyszert akart ugrani, de ebben akadályozva levén egy iratcsomagot, mit előtözete alatt rejtegetett, akara megsemmisitni. Ebben sem boldogult, s a rendőrség e papirok nyomán akadt a fonalra, mely az önkénytesek bizonyiaban vezeti. Ezek közt volt egy nyomtatott felszólitás, melyben a bizottmány Velencze lakóinak lelkére kötí a menekülni akarókat gyámolitását, hogy a szabadság harczosai számra gyarapodjék alitaluk. Papok, iskolamesterek fel vannak szólitva, hogy az ifjakat biztassák, lelkesitsék a szabadságszeretetre; a lehetősek, hogy pénzokkel gyámolitsák a vallalatot; a nők, hogy gyermekeik-, testvéreik- s szeretőikre használják fel erkölcsi hatásukat; s az ifjak, hogy seregéjenek tömegesen Garibaldi zászlói alá, hol előmenetel, hir, dicsőség vár rejjök... Explak kezdve a papok ezt hirdetik az alsóbbrendi egyszerű nép intelmeit oly levelekben, melyeknek nyomán a hatóság további földczéseknek nyomába juiva, a veszedelmes összeesküvést egészben kikerlette a szükséges befogatásokat rendel.

— Lemberghen a husvérést egészen szabadnak nyilatkoztatta az ottani hatóság; a mészárosszéket felosztalta, a husárszabást megszüntette. Mindenki üzheti a husmérést minden vallás és lakhely különbség nélkül, akár mint foltyonos üzletet, akár pedig csak alkalomszerint. Azok számra, kik a kereszttoldal akarnak foglalkozni, semmi megtszerzítás alá sincs vetve.

— A franczia dunai gőzhajózás ily czim alatt lép élethe „franczioszerű gőzhajótársaság." A szerb kormány ennek részére hasonberbe adta a maj dan peki nagy vas- és rézhutyokat, melyeket 12 nagyszerű merítőfelvonó egészitt ugyan, 30 erve. A társulatot Magyarban franczia hajós kapitány alapitja résztvévő ujján. A társulat szabályozni fogja a Morává folyott, mely szerbiát kétfelé hasitja; s ugyanaz ezzel egyszersmind átvesza e folyóra a kivalitságos szabadságokat. A Morava vasutépítésre vállalt, t. i. a Duna partján Dobraviczától Majdanpeken át Kladovába, s igy a dunai szikhatal ki akarják kerülni. A Dunán és Szávan Galaczból fel Drináig fognak járni hajói, 17 utlomassal, melyek a szerb parton ki vannak immár jelölve. Belgrádnak Vernon kihuvosnak a Száva partján egy kikötő épitesére megkezdődik meg az idén.

— A kösön, melyet 1857-ben az egész földon átak, 425 millio tscsecsi forint (2500 millió mázsára) megy, 920 millió frank értékkel. Carnal porosz mérnök szerint, Poroszország oly gazdag kőszénteleptekben, hogy maga képes volna az egész fogyatékot 900 évig eltalni kőszénnel, Anglia pedig az egész föld kőszén szükségletét 4000 évig fedezhetné.

— A legynek is hasznát vehetni. Egy öreg ur, ugy meg tudja, vajon az illető cselédlopja-e czukorszelencéje tartalmát, minden nap egy legyet zár a szelencébe, arra számitva, hogy ha lolvaj a szelencéhez kinyitja, a legy bizonyosan megszökik, s igy ha légy nem lesz a szelencében, ez legbiztosabb jele a lopásnak.

A kolozsvári kisegitő pénztár-egylet folyó évi szepember havi forgalma.

Bevételek.	
Pénztármaradék a m. havról	346 ft 31½ kr.
Huszonkét uj tagtól 41 részvény . . .	215 „ 25— „
Havidij és pótlék	1,338 „ 91— „
Könyvdij	22— „
Kamatok	276 „ 19— „
Visszafizetett kölcsön 65 felől . . .	8,647 „ 50— „
Összes bevétel	10,845 „ 66½ „

Kiadás:	
80 tagnak kölcsön	10,632 „ —— „
Kezelési község	75 „ 76— „
Összes kiadás	10,707 „ 76— „
Pénztármaradék	137 „ 90½ „

Kolozsvárt, szept. 30-kán 1859.

Tauffer Ferencz Vagner Frigy. Geltch János.
igazgató, pénztárnok, könyvvezető.

Politikai hirek.

— Zürichből a „N. Pr. Ztg" egyik párisi levelezője szept. 28-dikáról ugy értesül, hogy a szárd meghatalmazott volnaszk jurkultjuinak Colloredo grof oszták és Bourqueney báró franczia meghatalmazottak azon közös inditványához, mely szerint Szárdinia kötelezné magát, hogy az olasz hercegszőgeknek éppen ugy tartózkodni fog minden katonai beavatkozástól a resturatio ellen, mint tartózkodni fognak a többi hatalmak a resturatio mellett.

A párisi levelező egyébiránt ismételi mászkori jelentését, mint olyant, melyet neki czultal ismét megerősitnek. „A jövő hét folytán — ugymond — a Lombardiára vonatkozó jegyzőkönyvet a három hatalom alá fogja irni. A többi függőben marad, de Franciaország és Ausztria egy külön jegyzőkönyvben ismételni fogják a villafrancai czélcsés pontokat." Egy ujversiovaf megint több van.

„A „Nat. Ztg" egyik párisi levelezője ugyancsak oct. 1-ről ugy ir: „Bizarritban minden bizonynyal történtek megállapodások a congressusban formulázandó inditványokra nézve. Hir szerint a sokat emlegetett négy pont volna ez, u. m. a toscánai nagyherczeg visszatérése, alkotmány, tökéletes amnestia és általános szavazajog. Bizonyosan nincs forgóban a visszatérés fölött határozni. A restauratio pártolói mégis mindig erősen ellnyik, hogy az bistósiva van, mihelyt az általános szavazajog bevitetik. E remény azonban mégis igen gyarló támaszokon épül, A legutolsó és a legkényesebb kérdés: mi le sz a Romagnával. Az ultramontanok azzal hizelegnek magukuak, hogy a franczia kormány e pontban kérielhetetlennek mutatnája magát a bolognai forradalmárok ellen. Mások e hitet nem osztják, s a császárnak régi ismeretes rokonszenvére épitnek annak megmutatása vegett, hogy éppen legalább azok, melyek a mostani állapotoknak körülbelül teljes elmozdulásait szorgalmazták Vatti, hogy a Pienontba kebtezés még mindig kirekesztve marad, valamint altalánban az erősitik mélyebel, hogy III Napoleon minden combinatiót elfogad, csak ez egyet nem.

A Felső-Olaszországban levő franczia sereg tisztei éli dőtönyeiket magukban ugyanis vivatot. Ez arra látszik mutatni, hogy e seregnek bizonnasan való visszatéréséről nem igen lehet szó. — A „Siécle" kiszámitja, hogy azon három hó alatt, miótа a francia csapatok Felső-Olaszország egy részét megszállva tartják, Franczia-Olaszoszágnak oláosz nők közt tubb házasság kötletett, mint ezek és osztrákok közt 45 év alatt.

Marseille, oct. 3. A belgák kiralya ma reggel Schweizba utazott el. Anconában a helyőrség szapporittatott. Franczia csapatok Algieria szállítása folytatott tart. Tunisból irják, hogy a vaslorló-tórzsek közt ingerültöz vetkőnik. A marokkóiak erősbitéseket vártnak, különösen lovasság dolgában.

— London, oct. 3. A „Morn. Herald" ma jelenti, hogy Sándor császár a londoni, párisi, berlini s bécsi követeket oct. 17-re Varsóba rendelte.

— Turin, szept. 25. A „K. K." egyik levelezője közli: „A franczia kormány ujabb időben majdnem teljesen szakitott a szentszékkel." Grammont ha a pápai kormány magatartásáról tett jelentésére Biarritzból azon utasitást kapta, nyilatkoztassa ki annak, hogy a pillanati nehézségeket számba nem vevő politikja kivétemény fulajdonitja magának. Ugyanakkor utasitá adatott a szárd királynak, hogy a romagna aknak adandó valaszában nem szükség magán erőszakot tenni. Igy ismerika dolgok alitasit Turinban, mig Párisban a zürichi érekezletek kösel tartozarat fölöttesei. Ugy látszik, hogy a szárd kiralynak ez itteni kabinetet, öszhangzásban korábbi nyilatkozatoival, ujolag biztositá, hogy a londoni kabinet mindenat jóváhagy, a mit Közép-Olaszország népének határoznj fog, ahár az annexio melletti-e, vagy ellen; akár pedig egy más fejedelmet valaszszon egy helyettesi szépolasz kiralynak. Ily tetjlapmat az alitasa szerint az osztálósitott hercegszőgek; egyszersmind kőzle az angol kabinet a turini kormánynyal mindazon ellenvetéseket, melyek az annexio ellen tétetnek. Ezen ellenvetések annak alkalmat a piemonti kormánynak egy uj alitat szerkesztenie, melyből gr. Cavour éppen nem lenne idegen. Ezen okiratban, mely Anglia, Franciaország, Orosz- és Poroszországhoz van intézve, kifejti ama körülményeket, melyek a középolaszországi nemzeti gyülések hatarozatait eléfordítani s azt, miszerint a europai nagyhatalmasságoknak szükségkép közösen tanácsolniuk kell venniök a legjobban történt tehnyeket. Kimutatja, hogy az annexió legkevésbbé sem hábortija meg a politikai sulyegyensúlyt s hogy a hatalmasságok ugy szólván, a nemzetiségek biztositásaiban szerepelnek. Ugy annak meg kell szilárditnia a monarchia elvét, elenyészteten a zavarok s forradalmak ohait. Egy királyság alakitása megfrzenti Olaszországot a szétszakadástól s egyszersmind az olasz szabadságaz erők ama sulyegyenét, mely Olaszországban a mult században letezett s mely 1745-ben egyedül egynek használta tartatott le. Miután kimutatá, hogy a régi hercegszőgek visszahelyezése csupán az osztrák ital eszközöltethetnék, az emlékirat bizonyitja, hogy ez annyit tenne, mint szakrelenni ama hatalmat, melyelőtt az a legutóbbi háboru eredt s melyek csalhatlanul ujabb bonyodalmat idéznének elő. Következőleg a nagyhatalmasságokat arra kéri, hogy közösen hárítsák el ezen veszélyeket s hogy szentesitsék a szépolaszországi szerkezetet s annak szabadságait megvédjék.

(Általános harczias hangulat; a milanoiak kiáltódtsége.) Mint az „Alg. Ztg."-nak irják, a válság fordulata, ugy látszik, elérkezett s az olasz kérdés nem tartháatja tovább is mozgalomban egész Europát. Az ingerültség Középolaszországban a legmagasb fokra hágott. Az itteni lapok ennek is beszélnek, többé másról, mint vulkánokról, miknek tüze már egésszen a felszin közelében ég. A közhangulat rendkivül harczias; azt remélik, hogy jövő tavaszig tekintélyes haderőt fogunk előállitani, s Velenczében kitünő fornadásnegyelvel (!) a szabadités müvét végrehajthatandjuk. La marmora éppen most adá ki azon parancsot, miszerint a katonalovak elárverézése folfüggesztessék; másfelől a franczia katonai elelmezési felügyelőség az elelmezési szerződéseket, melyek csak f. évi oct. 1-ig lejtnek, 1860. máj. 1-ig meghosszabbitá. Milano, ezt ugy kiáltódtsége ujján egy fölirat nyujtatott át a királynak, melyben a hadügyministerium téllenségeiránt panasz emeltetik, s a milanoiakat bármely áldozatrai készége erősittetik.

Középolaszországi egyes valaszlás igen hihetőleg Ricasolira, a toscanai kormány főnökére fog esni.—Napoleon herczegről többé szó sincs. O—mint a N. Pr. Ztg"-nak irják—két oly bálgőszt kivetett el, melyek illorencziekre egészen ellenszegülnek. Ez egy igy hiba erőszakos fölrequirásiró volt. A hovavakat ugyan megfizette, azonban ezen eljárat mégis nagyon önkényesnek találták; azt vélték, hogy ez nem franczia modor stb. A másik hiba egy oly illetlenség volt, mely minden osztálok vallásos érzelmét megsértő. Midőn t. i. a herczeg a magentai csata után Todcanai dalmával a szekcs-templomba belépett, nem érinté a neki nyujtott szentelő ecsetet, s az egész istentisztelet alatt egyetlen egyszer sem térdelt le.

A romagnai kulöttségnek tisztelettére Milanóban adatott ünnepélyes ebéd alkalmával a többi közt egyik piemonti kövel Michelini, Garibaldiért poharat emelt, „azon emberért—ugymond — kit már mint gyermekek tisztelni tanultunk, mint az olasz felszabaditás symbolumát." A remélt lelkesedés helyett azonban alitásnos nevetés követte az elmondott toasztot, miután Michelini ur, ki már mint gyermek tanulta tisztelni Garibaldi t, történetesen oly idős, hogy ennek apja lehetne.

Rómából szept. 27-ről érkezett levelek szerint a pápának Castel Gondol oba vala eltutázsa october 5-re határoztatott. Báró Bach az uj osztrák követ szeptember 25-én magánkihallgatást nyert a pápánál.

Turin, szept. 29. Garibaldi következő kiáltványt boczátott Ravenna lakóhoz:

„Az olaszokhoz! Ravennában gyüljetek össze Olaszország fiai, kik Lombárdia téreiről az osztrákokat eltiztatok. Siessetek ide titokban ezáli: sérelmekért hősileg boszut álltatok. Siessetek ide ti ifjak, kik ezen hősök példáit követni akarjátok, és eskudjetek meg, hogy a fegyvert mindaddig le nem teszitek, mig függetlenségünk biztositva nincs! Ismétlem, hogy a bátor ferfiak nem fogják eltürni, hogy számunk szám vállalatnál csekély legyen, melyknek nemes hazánk fölött határozni kell. Bolognában, Ferrarában és Forliban vannak tisztek, kiknek feladatuk a környékbeli önkénytesekket összegezni és Ravennába küldeni, hol is véglegesen szervezteni fogjuk."

Florencz, szept. 27. A „Monitore toscano" néhány hasábja folyvást azon aláirásoknak van szánva, melyek a bábornra befolyó hely vagy havi adalékokat tartalmazzák. Nagy csapatmozgalmak. Az itteni katonaság ismét elment a Modena és Romagna felé vonultak. Fanti tik, ki most a kápolnáson csapatok fóparancsnokává formaszerint kineveztetett, egy nemét az egyesitett hadügyministerium kirja a negy szóvelséges tartomány tényleg a fóparancsnokságot viszi. A háboru hiborbeli szükségeket nyel el. Maga a toscanai katonai budget havonkint 3 millió frankra megy. Eredőlegyk könnyen magyarázható, hogy gyakran komoly aggodalmak nyilatkoznak.

Modena, szept. 30. A diktátormak egy rendelete felszólitja a Pón tul levő tisztelet és katonákat, hogy oct. 15-ig visszatérjenek. Ezen határidő elteltével a vissza nem jövők elvesztik tisztjeik és polgári jogaikat, azon esetben pedig, ha felfegyverkezve fogtatnak el, bünvádi kereset alá vonatnak.

— Igen harczosan hangzik a következő nappiaranczis, melyleta középolaszországi liga hadseregének fóparancsnoka legközelebb kibocsátta.

„Normánok által a liga katonai czrejének fóparancsnokává nevezletetvén ki, teljes reménnyem van megfeldelhetni a hazai varakozásnak a ti közremunkálásotok segélyével. Zászlóhoz hűségje, jogainkba vetett hit, s hiartás czélunkban, ime ez vezetend bennünket biztosan a függetlenség diadalára. Ne legyetek mi egyebek katonáknál, ezt mondta Cavour, mikor ezen szavakat, melyi Franczia orszagnak, a baráti és hatalmas mszetnek sorsát intézi. Legyetek egyek és bátortók, ezt tanácsolja nektek Olaszország első katonája, II. Viktor Emánuel, a mi királyunk, és a mi fejünk.

„Fegyelem, alárendelés és tanulás, ez az, a mit nektek tanásoi ma az, kinek szerencsére van e szavakat intézni hozzátok. Dolgozzunk mindannyian eruyedés nélkül, hogy készen legyünk a szükséghez, s a teljes hadrendben szervezve legyünk. Bizalom abban, a ki vezényel, és higgadtság reményistenben, ez a természetes magatartása azon katonának, ki kazájt szereti, otthon békét ahar, s azt tisztelt kivul is, oly jók ezek, melyek nekünk nem lesz sem jó kormányunk, sem fogtelenségünk. Egy rész közöttetek rendelhetik el az ürkölik azon hadsereg, melyet a mostani helyzet (condition actuelle) tisztelni kötelez, addig is, mig fegyverben lesztünk mindnyájan, hogy oda repüljünk, a hol a vesztes mutatkozni fog, ha az ellenség merészednek megsértenek a határt.

„En teljes engedelmességet kivánok töletek, s erre felügyosti, a parancsnokságon kivül, melyet gyakorlok, hosszas kamatpénz pátyám, s magát soha meg nem hazudtolt ragaszkodásom Olaszországhoz, a katonai domegszegedés, melyet szeretek kivánni töletek, erős lelkek erénye; magasztosaz, mivel a becsület symboluma; a ki ettől eltér, nem érdemli, hogy a katona dicsőséges egyenruháját viselje.

Savoya regimentjeinek háromszinü zászlaja, mely a multnak dicsőséges sanyarusságinak az olasz hadseregeket vezette, és a mely ma ragyoga leng Ausztria hires ellenszegülésével szemben!, ugyanazon szerencsével fog előttünk járni az uj csatákban, melyek Olaszországnak felszabadtandják, a külföld alól. (Aláirva:) Manfredi Fanti főtábornok."

— Madrid, szept. 30. Mint „a Correspondancia autografa" jelenti, a bormanyhoz tudósitás érkezett, a Mexicóvali viszaly kiegyenlitése iránt; ez utóbb megtörtent, hogy a szerződéseket teljesitendi, a vétkeseket megbüntetendi a pénzbeli kármentesitéseket adand.

Ujabbak. — Ha a zürichi békealkudozásokra vonatkozó legközelebbi hirek hitelremlők: a békeszerződés aláirásnak oly sokszor hiresztelt határnapja elvégre megérkezett volna. A „K. Z." egy párisi levelezője határozottan állitja: az zürichi szerződés aláirásra oct. 7-kén megy véghez." A vetenczei határ Peschieratól két kilometer távolságra van vonva, s Borgóforlét magába zárja. A Szárdinia részéről adósság átvallása 200 millió lirára rug. Piemont lemond a „felső-Szárdinai kiralyság" elnevezéről, s megelőzsik mostani neve utan e szerény függetlenek" a „Nord" szerint három békeokmány állittatik ki: az első, melyet a három haltalom felhatalmazottai irnak alá, csupán a békekötésre és a határkijelölésre vonatkozik; a második, melyet az osztrák és francia felhatalmazottak irnak alá, Lombardia átengedését illeti s megujitja a villafrancai békeelőmenketben foglalt stipulatiókat; a harmadik végre, melyet a francia és szárd felhatalmazottak irnak alá, szentesiti Lombardia átengedését.

Az „Ind. belge" szerint 4-dikére kötetnek szerint a szerződés már ala is iratott volna, hahogy annak alóvásszinál a szerződésben némi homálysságokat észre nem vettek volna. Módositások ajánltatik, de Colloredo, mielőtt azokat elfogadná, jelentést kivánt ezen a magas kormánytnak, a tisztent futárt indiott Bécsbe, s ennek csak visszakérkeztét várja, hogy a bekö végleg aláirattathassék. Ehez a távirót után még csak azt emlitjük, miszerint oct. 5-kén a párisi börzén azon hir vala elterjedve, hogy Zürichben nehézségek adták elő magokat.

Egy rajzolat lap szerint az osztrákok azt hallja, hogy a franczia-osztrák szerződés világosan stipulátja a hercegek visszahelyezését, miatt ezen ügyről a hármas-okmányban nem lennie emlités téve.

Az „Ind. b." szerint a congressus még mindig valószinü, ámbár még hiányzik minden hivatalos jelentés annak létre jövetelére iránt. Ugy hiszik, sok függ e részben Anglia magatartástól. Ennek képviselője a franczia udvarnál, Cowley lord e perczben (oct. 4.) Biarritzban van s bár némely hir szerint ujlnyák czélja a China elleni hadmivelettek iránti meg-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár - Szakfolyóiratok - Digitalizálva a Szabadelvű Kereskedelmi Szakkollégium és Szabadelvű Gazdasági Szakkollégium Egyesülete - Szabadelvű Szakkollégiumok Szövetsége - Szabadelvű Szakkollégiumok Szövetsége - Szabadelvű Szakkollégiumok Szövetsége

egyezés, mégis hiteltt érdemlőbb hírek szerint, azt az Anglia és Franciaország közti Olaszországot illető közlekedés eredményének tekintik.

Az optimisták még mindig azt állítják, hogy a villafranca-i előzetes pontok a zürichi okleveléen egész szigorúsággokban fonn lennének tartva. Az altolmány, melynek adására Ferdinánd hg visszahelyezése esetében készenek nyilatkozik, egészben véve, mint mondják, szabadelvű, és a franczia kabinet tetszését megnyerte volna.

A Róma és Szárdinia közti szakítás bevégzett tény: a szárdiniai követ már el is hagyta az örökvárost, mire a pápa szept. 26-diki allocutioja commentárul szolgálhat. Ezen erélyes szózatban érinti a szt. atya „azoknak mesterkedését, kik magukról azt állítják, hogy ők katholikusok, s a római papa legfőbb egyházi hatalmát s tekintélyét tagadják, a megis összeesküznek azokkal, kik a római pápa és katholikus egyház elleni boszantó háborut folytatják.“ Ki lenne itt más ériemi mint a szárd király? ez allocutió minden cesztre nagy hatást teend, a mennyiben nyilván mutatja egyfelől a sz. szék elkeredését, másfelől azon szilárd elhatározást, hogy világi jogát védeni fogja.

A római állam válságos helyzetében aggasztónak látszik az, hogy a sz. szék és a franczia kormány közötti viszony mind roszabbá válik. Nagyobon reformja mint bármi más kellenek Románban, azért nem látszik valószínűtlennek, hogy a franczia csapatok is magára fognak hagyni Rómát s helyok nápolyi csapatok által pótoltatnak. Annyi bizonyos, hogy nápolyi hadierők rendelvék az egyházi állam határai felé. Egyébiránt nem tudni, miképp juttathat a nápolyi kormány máshová is segélyerőt, midőn otthon is nagy szüksége van rá, mert a mint irják, a nyugtalanság a nápolyi királyságban is szerfölött nagy s a legkeményebb rendszabályokkal sálaigha meg sokká lehetjünk. — Tudni akarják, hogy Aquilában (nápolyi királyság) kitört a lázadás. Aquila erősített varos, 13,000 lakossal a római határtól 6 mérföldnyire fekszik; s ha csakugyan igaz volna ezen hír, akkor azt is valószínunek tarthatnt, hogy Garibaldi keze van a játékban.

A „Gazz. du Midi“ közlése szerint Riminiben bárkákat készítettek a nápolyi partokra teendő expeditióhoz. Milanói lapok Bologból Garibaldi egy iratát közlik, melyben „egy millió puska“ megvásárláseára elkészült nyilatkozik, s maga 5000 franczia ágyat az alairók élére.

Forliból szept. 28-ról irják: Garibaldi, Fanti, Roselli és Mezzacapo e hó folyján az idegjelenet formaszerű tagjaival tanácskozmányt tartottak, hogy szükség esetében kiszorítsák egy Garibaldi és Fanti által készített terv szerint járhassanak el, miután a szövetséges társakat erről szintén értesíteni, s együttleges működésre szorítani szükséges. Ehczáépest meghatározák, hogy a Modenában álló csapatok felett a főparancsnokságot Fanti vegye által, a táborkar fejeül Mezzacapo jelöltetett ki, míg a Cattolicanál összevont csapatok parancsnoksága, melyek szama 5000-re s tán tobbre is megy, Roselli tiknak adatott át. Cattolica erősen fel van erősítve, s jelenleg még a Catolica és Pesaro közti vonalon mintegy 4000 önkéntes dolgozik. Nyolcz-tiz magas sánczot hánytak fel, redoutokat s erődmuvet készítettek, s az egész tábort nyj elszállítják, a mint csak lehetett. Garibaldi táborkarat Rimini-ben a gyűjtött ösze, s october 1-jétől kezdve főhadiszállása is ott lesz. A Rimininé összevont csapatok, hiteles adatok szerint 12,000 emberre tehetők. Forliban körülbelül 4000 ember van. A toskánaiak már megindultak Livornóból Romagnába. A szalmóesapatok Bolognabol Riminibe mennek, s a tartalek egy részét fogják képezni Moleti tiki alatt.

Mig az „Obst. Cor.“ florenczi tudósítása okt. 1-ről az egész nép közt uralkodó nagy elégletlenségéről szól, s a törökvenyes rend erdekében nemzetőrsége bekeveszéseit fordalatai valószínűnek rajzolja; ugyanez itt lap már oktober 6-ról Pármából egészen ellenkező taviratot közöl, mely szerint a néposég, a legjobb kormányhoz minik hűnek hiresztelt népségé, A kori grof egyhori czrdest, a herczegi háznak pártfivét 5-en estve a legkegyetlenebbül megfyilkolta. A nemzetőrség későn érkezett meg a rémúletes látvány szinhelyére. A válság mint látszik, fölokat eléríe.

A „Journal“ párizsi borzón okt. 7-én azt állítják, hogy a Danaba kiküldendő franczia expeditió ereje 15,000 fiból áll. — A toulonl franczia hajóhad parancsot kapott a kószenállasra, de senki se tudja, hogy e hajóhad hova menend, sem az expeditió czéljat s tartamát. Némelyek a középolaszhoszodalmaikat lisztik azt kapcsolatban, hol a franczia kormánynak erdekében áll résen állani.

Megemlitendő azon párisi közlés, mely szerint a franczia hadugymiszter Vaillant ümnyhoz fontos surgonyket küldött, melyekkel az Ausztriával szemben a franczia csapatoknak nemsokára lekövetkező mozdulatara következtetnek.

Párisbol okt. 6-án távirjak: „Bordeauxban a czisztiteletére nem lakomát, hanem tüncvigulmat fognak adni.“ Elmarad lehet „a czisárszág a beke“-féle pompás pastétom, a melylyel jollakni vmelt az epicuristák czélja, s czisárszak csak tancolnak — s tánczoltatni van kedve. A czisárszának ily közhelyeni nyilatkozatát pedig várva várhat, kivátt a sz. székkel feszult viszony miatt.

A „Constitutionnel“ okt. 4-én ujra kijelenti, hogy a francia kormány az olasz herczegségekben fejedelmeik alatti fogetlenségét mindeu más combinatiónak elibe teszi.

Bécsi bórze. Octob. 8-án: Nemzeti kölcsön 78.50, pft. — Metalliques 5 percents 73.15. Ötvöni papirok: 1. magyar 91.— adósjegy 69.50. Bankrészvény 890. Korona 16.65. Cs. k. arany 5.75. Ezüst 19.½.

Felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

(761) 6955. — 1859. (2—2)

HIVATALOS.

Hirdetmény.

Kolozsvár szabad kir. város tanácsa ezennel köztudomásra juttatja, hogy miután az e-rosi átutazási állomásra nézve 1856-ban kötött előfogati hasznobéri szerződés folyó évi oktober utolsó napján megszűnik, a fuvarozásnak a cs. k. magas helytartóság által multévi junius 22-ről, folyó évi april 23-ról, s szept 20-ról 9687. 1858. 9856 és 19,553. 1859 számokat kiadott rendeletek értelmében f. évi november 1-ső napjától két egymás után következő évre, és így az 1861-dik évi oct. utolsó napjáig számitandó időszak alatti kiszolgáltatásra nézve folyó hó 15-dik napján a városházánál délelőtt 9 órakor árszállítás fog tartatni. A fuvarozás bérbeadása csupán a személy szállításra terjed ki.

A fuvarbér fizetése nem kategoriák, hanem lő és mérföld számszerint történik: Bérlő csak két fogatu lovas szekereket állithat ki; azonban ha a két ló a meghatározott 10 alsó ausztriai mázsányi terhet elszállíthatni nem birná, kötelessegében alund bérlőnek egy harmadik, s a szükséghez képest egy 4-dik lovat is bérbeni annak, hogy ezen nagyobb bér fizettetnek, vagy hasonlólag elem által okozandó károk, rosz utak vagy hegyek miatt is semmi ráfizetés nem fog történni.

A kiállitandó előfogatok száma hatban határoztatott meg, ezen számot feltalhadó előfogati szükségletnél a bérlőnek semmi elsőségi joga nem leend.

A fuvarbér egy ló után egy mérföldre minden tekintet nélkül arra, vajion tiszt vagy igénynyég szállíttatik, az előfogatot használó által fizetendő téritménynyel együtt 61 uj krban, s e szerint a két lovas előfogat után egy mérföldre egy oszt. értékű forint és 22 uj krban fog felkiáltatni.

Az árlejtéshez hozzázólni kivánó 50 oszt. értékű fri bánatpénzt köteles betenni, minden rendbeli előfogat után.

Irásbeli ajánlatokat is lehet tenni, melyek azonban csak az árlejtés megkezdéséig fogadtatnak el, és annak bevégzése alkalmával nyittatnak fel.

Az árlejtés többi feltételei az árszállitási határidő előtt is megtekinthetők a tanácsi levélkiadó hivatalnál. — A kolozsvári tanácsból oktob. 4-én 1859.

NEM HIVATALOS.

(760) (2—6)

Felszólitás.

A kolozsvári gőz-malom tulajdonosa tudatja minden földbirtokos urral, hogy kinek eladó megtakaritott szép tisztabúzája van, azt Kolozsvárra szálltiva a jövő aratásig elfogadja, s fizeti a buzának nagy vitiszát, annak (ösapja és tisztesághoz képest, egy váltó forinttól, öt forintig.—Előre beküldött mustra mellett nagyobb mennyiséget lehet oialkunni. — A búza ára késpénzzel fizetődik.

(740) (6—6)

Papir-szöveg kereskedése
Schmidt F. és Sugg-nak.

Bécsben Püspöktuczza (Bischofgasse) 637. sz. 1-ső emelet.

Ajánlja nagy választékosságu, legujabb divatu s legdiszesebb papir-fal szöveget és valamint minden a szoba diszesitésre szükséges kiszállitt. A fal-szövegek felragasztására nézve a tartományokba is ajánlkozik, a munka tartósságának biztositása mellett, megb zásokat elvállani s végrehajtani.

(764) (1—1)

Hirdetés.

Egy franczia és német nyelvmester, ki e nyelvtanitásban alapos oktatást ád, hajlandó lenne egy előkelő családnál a lakásért teczkét adni.— Tudakozódhatni Stein könyvárusnál.

(763) (1—2)

Hirdetés.

A cs. kir. maros-vásárhelyi kerületi hivatal september 19-én 4826 sz. alatt kelt helyben hagyása folytán folyó hó 22-én délelőtti 9 órakor M.-Vás.-rhelyi az arany kereszteel tartandó magán birtokossági gyülésre az ugynevezett 13 Szász falok nemes birtokosait azon czélból hivom meg, hogy az alkalomnak a fölött vi jnak lehet tartozó urileri kirpdítésekrl. a szőllő s irtások megvallásról, a földes uri koresma jogok rendezéséről s más földes uri javadalmakról s birtok rendezésekről értekezzünk.

M.-Vásárhely okt. 5 én. 1859.

Gr. Tholdalgi Ferencz.

(762) (1—3)

Országos ügyvéd NAGY IMRE t. szteletet jelenti a t. cz. közönségnek, hogy felsőbb engedély folytán ügyvédi irodáját Tordára áttette.

(1—1)

Megjelent

kiadó-könyvárus STEIN JÁNOSNÁL Kolozsvárt s általa minden könyvkereskedésében kapható:

GIRÓKUTI
NAGY KÉPES NAPTÁRA

1860-dik évre.

Ára 1 uj forint.

TARTALMA:

Naptári rész, *Kor- s egyházi jelleme. Az és négy szakai. Nap és hold eltéltése. Ném. hadi, vallási ünnepek. A nagy és kisebb fázisok. A hűjt kutatók. A Szentszéknek e nagy szomorú évfordulói, s annak gyászja és mérsékelt napjai, minden honban ezen szomorú évszakban s a hold. negyedszori eltűnése. Tűrés napjai. A hold kora s ragyása. Az ünnepélyes napok. Az ünnepélyes. Földünk kora. Napunk bolygói. Déli-mnai óraütés. Éjszakay, miként mutassuny egy jól járó kerekes óra, ha a jól rendezett napóra délben 12 ót mutat. A lephosszabb nap a szétnyíló kikinhodó gradumnin. A napút és csillagozatok fogyatékt kiterjedése. A nap kelte és nyugta. Kelési és nyugvási szemszögön, midőn a tőrök napja tér vere. Nérére. A cs. kir. Fő-kép- s vallásnak ünn. . . . .*

I. Irodalom és művészet. a) Prózai művek: *Mint ér egy helyszéj kikápnje. Derűre borulva derű. A szeretőnek ongyásza. A lét próba Zsmik Gréllel. b) Kisbbi művek: Fán dal Vörösmarty. Kisfiúnak M. barna (Dósza D.) Szinat Vörösmartiul. Hazaszeretet Sándor K. Isten veled. Beranger. c) Ujnaki napló: Neuhiwich amerikai utazása. d) Apróbbak: Mit mondanak réhnek a szomszédnak. Hermeger elébéll. Apjoriamik. Mi a szerkesztő. e) A magyar tudomány. Szabó Dávid. Egy szabóbra kiszórott bolétek. Ire-n bogyó pár. Szerkesztő elöp (szavak kiállítása ném. M. az oba, hogy a hitelbank mérely városkban fel sem dilott. III. Gazdaszat. 1. Atalánosságok. Gazdaszatnak. Tagosítás, urbérszig. Fő-illetőmennetesítés munkálatok. 2. Gazdaszájak: Mamin bázna. Tejra termesztés. Turnips s Bergen. Ugyanis. Vegyes czikk. 3. Gazdaszaji ösztönzés. Gazdaszaji Egyesletek: Tisbaviaiak Egyesletének alakulása. A legjobb fölé. Utólagos fölülvizsgálás. Zöld trágya. Tülemy bokaiban. A kukoriczára jó jövő évre. A fölösszétt szőcs ném. A. Ángyán bazamodat tési dilapadnak ismertetése. A Nemzetnagyi szerszámjaik tárasnagy. e. f. A szerd tisza, az ennek kiirtása módja (képpel). Antiszaji gazdaszati vajiratokbol: B. Bánffy Jánosné. Berde A-ontó. b) Kertészet. A magyar kertészet tárnaiai. Az emberi élet dinaba a mérnegek alkotásban (képpel). Kertészeti tudnivalók. Kertészeti Egyesletek. A gyümölcsszeti kertészet ném. Az ilmenyi. Kertészeti mintegyek. Gyümölcsszeti Tárgykertek. Nagyszerű ösmeiln gyüjtemény. Sellérczet. Hernyó pusztitás. Hangyák kiirtása. c) Az állatenyésztés és szakmaiszaji Egyesletek. Bánatszép Egyesletek. Akadémiai. Az szatlósok Szabadszaji Egyesletének alakulása. Az szatlósok Szabadszaji Egyesletének alakulása. d) Az angol tyukkosok. Fekete spanyol tyúk (képpel). A fyúk és a tyúk tápláléka. A kulla, a csirkék. Tyúk orvos. A fejér Sanghai (képpel). A szürke Dorking (képpel). A fejér Malayi (képpel). A fekete spanyol tyúk. A fekete spanyol tyúk (képpel). A szürke Dorking (képpel). A fejér Malayi (képpel). A napon szárítás. A pelyhes ázsalt. Az épitett ázsalt (képpel). Olasz gyümölcs ázsalom, statisztika elrakása. f) Konyhakert. Kiszárt. Bérfelnek. Cottelettes. Csch-mpete. Füben. Kolozsvári tüttöt bégnetés. Gróbbnti gazdaszati kosztiszaji Egyesletek. Bonyolna a szerszámban. Bonafeed fölé tüdő. g) Gazdaszaji Egyesletek. Jeszek, gazsnji Egyesletek. Szabadszaji Egyesletek. Szabadszaji Egyesletek. Vetőmag Pesti Pattiz Europa kadaréja. Kaszáll. Szélfelé. Szabadszaji Egyesletek. Szabadszaji Egyesletek. Pesti gyárat. Magyarország kisszó termelése. A bánjadoczital fogfalcknak. Mázsafalcz vasbánya. Pétsvarda. Gőzkapitás, ennél, tüzérdu-Turkeyt-pénztár. Fidristák. ügyeiben. Jó szerszámok. Szabadszaji Egyesletek. Szabadszaji Egyesletek. Szabadszaji Egyesletek. Szabadszaji Egyesletek. Szabadszaji Egyesletek. IV. Magyarság. a) Szabadszaji Egyesletek. Szabadszaji Egyesletek. Szabadszaji Egyesletek. Szabadszaji Egyesletek. Szabadszaji Egyesletek.